

روپاهایی که می‌آیند

ساسان گلفر
cinemaglobe.blogfa.com

نام‌های عشق

■ علاوه بر درام اجتماعی، فانتزی ترسناک، آثار مستند و تجربی که امروز در این ستون می‌بینید و فیلم‌های کم‌دی که دو روز پیش در همین جام معرفی شدند، این هفته چند فیلم دیگر هم بر پرده رفته‌اند که به علت کمبود جا و دلایل دیگر از معرفی آنها معذوریم و به ذکر نامشان قناعت می‌کنیم:
درام مکزیکی «سال پرش»، کم‌دی فرانسوی «نام‌های عشق» و مستندهای «اگر درختی فرو افتد»، «کنان اوبراین را نمی‌توان متوقف کرد» و «دستور کلی شماره ۹».

■ ■ ■

زندگی بهتر

کارلوس، مهاجری غیرقانونی که در شرق لس‌آنجلس به باغبانی مشغول است، تلاشی می‌کند تا پسرش را از دار و دسته‌های متخاصم دور نگه دارد و فرصتی را که خود هرگز نداشته، برایش مهیا کند. او باید از مأموران پلیس امور مهاجرت دور بماند و در عین حال یک وانت مسروقه را پیدا کند. نقش کارلوس را دمیان بیچیر، سوپر استار سینمای مکزیک و بازیگر نقش فیدل کاسترو در فیلم «چه» بر عهده دارد و خوزه خولیان در نقش پسر نوجوان او، امریکایی است و برای اولین بار در فیلم بازی می‌کند. کریس وایتز، کارگردان «نباراه یک پسر» و «قطب نمای طلایی» فیلم را کارگردانی کرده‌است. زمان نمایش فیلم ۹۸ دقیقه و درجه‌بندی آن بی‌چی، ۱۳ است.

فرو مردن فریادها

مرد جوانی که از شهر کوچکش در مقابل نیروهای اهریمنی محافظت می‌کند، به شمشیری جادویی مجهز است. او دختری را از دست یکی از اهریمنان نجات می‌دهد که برای یافتن طلسمی متعلق به عموئ آن دختر، بلا و طاعون بر آن شهر باریده است و این دو نفر تصمیم می‌گیرند باید از خیابان‌ها، مزارع، ساختمان‌ها و تونل‌هایی عبور کنند که پسر از مخلوقات اهریمنی است. این فانتزی ترسناک را ابرایان متکالف، نوشته و کارگردانی کرده است. برد دوریف، هالی هرش، تامس ایان نیکولاس، جوردن متیوز، مکزیی راسمن و الن هندریکس از بازیگران این فیلم ۹۰ دقیقه‌ای هستند که به علت صحنه‌های خشن و هراس‌آور با درجه Rآکران شده است.

یک نوع ماجرای عاشقانه

اولین فیلم بلندی که تماماً با دوربین تلفن همراه فیلمبرداری شده، یکی از نمونه‌های باز تعامل فناوری دیجیتال و زندگی روزمره در دوران معاصر است. در این فیلم که مرز میان واقعیت و تخیل را هم برای سازندگان و هم برای تماشاگران مخدوش کرده، دیوید گوردن لوی، کارگردان تهیه‌کننده بازیگر فیلم، نقاشی است که با یک پرستار مجار به نام انسی (لیلی بوردن) در کتافروشنی آشنا می‌شود و در حالی که با دوربین‌اش بی‌وقفه از همه وقایع فیلم می‌گیرد، با افرادی دیگر روبه‌رو می‌شود که ماجرا را پیچیده‌تر می‌کنند و البته تا پایان فیلم نمی‌دانند که بخشی از درام هستند. زمان نمایش فیلم ۹۱ دقیقه است.

لاک‌پشت: سفر باورنکردنی

نیک استرینگر کارگردان یک لاک‌پشت دریایی کوچک را در مسیری که نسل‌های متعدد این جانور پیموده‌اند، در یکی از باورنکردنی‌ترین سفرهای حیات وحش دنبال می‌کند. این لاک‌پشت که در سواحل فلوریدا به دنیا آمده، سوار بر جریان دریایی گلف استریم تا سردترین نقاط قطب شمال می‌رود، اقیانوس اطلس شمالی را می‌پیماید و بعد تا آفریقا می‌رود و بالاخره به همان جایی که در آن چشم به دنیا گشوده، باز می‌گردد. البته از هر ۱۰ هزار لاک‌پشت، یکی از آنها تا پایان سفر زنده می‌ماند. این مستند ۸۱ دقیقه‌ای محصول مشترک انگلستان، اتریش و آلمان است و گفتار روی تصویر آن را میراندریچاردسن می‌گوید.

سینمای جهان

تاثیر فناوری دیجیتال در سینمای معاصر

رسانه‌های جدید، داستان‌گویی قدیمی

دیوید بوردول / ترجمه: وحیداله موسوی

Legalize Crime

دیگر نیز به چشم می‌خورد به ویژه در کتاب‌ها.

تعامل هدایت‌شده

اکنون بیابید این قضایا را از چشم پدیدآورندگان آثار نیز بررسی کنیم. آیا فیلمسازان با دانستن اینکه فیلم‌هایشان روی دی‌وی‌دی دیده خواهد شد، هنر و کارشان را با این رسانه جدید وفق نخواهند داد؟ البته آنان می‌توانند نسخه‌های بازبینی شده فراهم کنند یا نسخه تدوین شده خود کارگردان همراه با آن پایان‌بندی‌های جایگزین، صحنه‌های حذف‌شده و سایر مصالحی که فیلم و فرآیند تولید آن را با شفافیت به تصویر می‌کشد اما آیا فرمت دی‌وی‌دی خود آن عمل شکل‌گیری و اجرای داستان ارایه شده در فیلم را متحول می‌کند؟

بله، از برخی جهات. من در مقاله‌ای با عنوان «شیوه‌ای که هالیوود با ما حرف می‌زند» به این بحث پرداخته‌ام که امکان بازبینی فیلم از طریق تماشاشگر با خیالی آسوده و بدون دستپاچگی فیلمسازان بلندپرواز را ترغیب می‌کند تا «جای‌جای فیلمشان را سرشار از نکته‌های معنادار کنند»، اثباتش از جزییاتی که شاید در یکبار تماشا دریافت نشوند. به عنوان نمونه می‌توان به آن نقش‌مایه ۸/۷ در «گنولیا» اشاره کرد. همچنین این طرح‌های زمانی تو در تو در فیلم «دانی دارکو» و سیر پیرنگ برعکس در «یادآوری» همگی اینها پس از چند بار بازبینی قابل دریافت‌اند اما پیش از ویدیوهای خانگی شما به عنوان تماشاگر باید برای بررسی دقیق چنین فیلم‌هایی بار دیگر به سالن سینما باز می‌گشتید و مجبور بودید بارها و بارها فیلم را با نهایت دقت می‌دیدید. این کار احق‌قعه بنظر می‌رسد اما دوستان دوران من آن را انجام می‌دادند. اگر شانس می‌آوردیم، ممکن بود فیلمی به دستمان برسد که بتوانیم حلقه به حلقه آن را بررسی کنیم. در دوانی که تازه به کالج رفته بودم، وقتی پس از نمایش مجدد نسخه ۱۶ میلی‌متری از «همشهری کین» بر دیوار آبی‌تارم کشف کردم که گوی پرف نمایی که روی کاغذ می‌گذارد و کین به سبتر مرگش آن را محکم در دست گرفته، در همان اولین شب ملاقاتش با سوزان روی می‌آرایش او دیده می‌شود، نزدیک بود از شادی بال در بیایرم. ولز مطمئن‌این سرخ‌ن را در فیلم کاشته بود تا بینندگان با دقت آن را کشف کنند. یا آنکه اکنون با استفاده از مزیت دستیابی مستقیم به دی‌وی‌دی می‌توان با سهولت بیشتری به جست‌وجوی چنین مواردی پرداخت اما از نظر ماهیت چندان با تماشای مجدد نسخه چاپ شده و شرکتی فیلم‌ها تفاوتی ندارد. این نوع بررسی به شکلی بسیار سنتی به فیلم غنا می‌بخشد.فیلم‌هایی که مستلزم چنین دقتی هستند، از فیلم‌های باسستر کیتون گرفته تا «هیروشیما عشق من» و «سکوت برهه»، عمرشان از دی‌وی‌دی‌ها بیشتر است. تاتی در سرتاسر فیلم «زمان بازی»، با آکنده کردن فیلم خود از جزییات و طنزهای امکان تماشای چند باره آن را فراهم کرده‌است. وقتی پل تامس آندرسن و کریستوفر نولان فیلم‌هایشان را آکنده از جزییات می‌کنند، یا وقتی که در «خلنواده سیمپسن» نشانه‌ای طنزآمیز به‌سرعت از جلو چشمان ما می‌گذرد، آنها دارند از نوعی راهکار زمانی بهره می‌برند تا بیننده را قفل‌کد بدهند که بار دیگر به اثر مراجعه کند و چیز بیشتری از آن بیرون بکشد. موارد رادیکال‌تری نیز وجود دارند. مایکل بوتور، رمان‌نویس تجربی، در مقاله‌ای با عنوان «کتاب به عنوان ایزده» به این واقعیت اشاره می‌کند که کتاب ایزه‌ای است که اگر هفتمند از آن استفاده شود داستان‌ها را فشرده و دشوار می‌کند. چرا رمان‌هایی نویسیم که خواننده را ملزم کند برای شناسایی کاراکترها یا جزییات به عقب برگردند؟ مانند همین خط مشی‌ها، به محض اینکه یک فیلم به ایزه‌ای کتاب مانند تبدیل می‌شود، می‌تواند به گونه‌ای ساخته شود که مستلزم بازبینی‌های متعددی باشد، بازبینی‌هایی که صرفاً جهت تحسین تلنگرهای اندیشیده در فیلم نباشد بلکه از آنچه در فیلم حاث می‌شود پرده بر دارد. «یادآوری» و «primer» چنین نمونه‌هایی به‌نظر می‌رسند.فیلم‌هایی که طراحی شده‌اند تا بازبینی‌های مکرر، گرم نه وسواس گونه، را ترغیب کنند، صرفاً به این دلیل که در یک تمام و کمالی از داستان را بنا کنند. هر چند بار دیگر دی‌وی‌دی نه تنها به عنوان یک فرمت می‌همتا بلکه به عنوان یک ابزار برای چنان فیلمی عمل می‌کنند تا به‌جای

تماشای چند باره فیلم در سالن‌های سینما نمایش مجدد آن را ساده‌تر کند. امکانات دیگری نیز بسته به خود فرمت وجود دارند. دی‌وی‌دی فیلم ماکس آلن کالینز با عنوان «زمان واقعی: محاصره در بازار خیابان لوکاس» به گونه‌ای طراحی شده بود تا بیننده بتوانند در برخی صحنه‌ها زاویه دوربین را انتخاب کنند. در برخی جاهای معدود اجازه داریم تا تصاویر مونیتورهای مربوط به دوربین‌های متفاوت نظارتی را بزرگ کنیم تا یک یا چند جریان دیگر کنش را دنبال کنیم، اما در فیلم «مان واقعی» هنوز کنش بدون اهیام است و به شیوه فیلم کلاسیک از حشو تشکیل شده است، پس اگر شما آن تصویر را بزرگ نکنید، فکر نکنم چیز چندان زیادی از دست بدهید.

بوتور پیشنهاد کرد که چون کتاب یک ایزه است و یک‌باره در اختیار شما قرار می‌گیرد، یک پیرنگ را می‌توان طوری ساخت که در صفحات متفاوت، نقاط ورود و خروج متعدد و به یکسان معتبری ایجاد شود. به‌نظر می‌رسد که چنان کاری در نسخه دی‌وی‌دی فیلم گرگ مارکس با عنوان «۱۱:۱۴» محقق شده است. این فیلم زندگی پنج شخصیت را که به هم گره خورده‌اند، در شهرستانی کوچک دنبال می‌کند. پیرنگ به پنج بخش تقسیم شده است، هر بخش یک شخصیت را تا آن زمان سرنوشت‌ساز که در عنوان‌بندی امده، دنبال می‌کند.مارکس در این دی‌وی‌دی این داستان را به گونه‌ای فصل‌بندی کرده که شما بتوانید به دلخواه از خطوط داستانی رد شوید. او شیوه کار خود را در یک ایمیل برایم توضیح داد: «گزینه‌ای روی دی‌وی‌دی است که من آن را «پرش از شخصیت» نامیدم، این گزینه به شما اجازه می‌دهد تا به سراغ کاری که شخصیت‌های دیگر در همان زمان انجام می‌دهند، بروید. در لحاظ نظری شما می‌توانید این فیلم را به سوزات مدارهای تو در تو بی‌پایانی تماشا کنید زیرا پایان با ابتدا هم‌زمان است.»طی چند صحنه از «۱۱:۱۴» یک علامت برش ظاهر می‌شود، اگر شما کلید ورود را فشار بدهید، صحنه به داستان یک شخصیت دیگر تغییر می‌یابد که یا در زمان پیش یا بعد از زمان نمایش سینمایی این نسخه قرار دارد، وقتی در این داستان بار دیگر آن علامت اندکی روی صفحه نقش می‌یابد، می‌توانید در صورت تمایل به همان نقطه پیشین خود بازگردید. ظاهراً به دلایل فنی و فضای دیسک، تعداد گزینه‌های پرش تقریباً معدود است. با این وجود گوشه‌ی جالب توجه است و به‌نظر می‌رسد که حاکی از امکان بازسازی پیرنگ از طریق شما به شیوه‌هایی تازه است. اگر چه حتی در «۱۱:۱۴» نیز احتمالات داستانی بسته است. مانند یکی از کتاب‌های «ماجراجی خود را انتخاب کنید»، شما در مسیرهایی از پیش طراحی شده گام برمی‌دارید. سکانس افتتاحیه برای تمام گزینه‌ها به کار می‌رود: از آن شروع بوتور گونه در میانه، نشانی نیست. نکته دیگر اینکه، اما مسیرها خود خطی‌اند، در امتداد همان الگوی علی و معلولی که بسیار برایمان آشناست و از داستان‌های کلاسیک- محور گرفته شده‌اند. ما چنان الگوهای ثابتی را در روایت‌های شاخه به شاخه یا چند لایه‌ای مانند «بدو لولا، بدو» یا «رهای کشویی» نیز می‌بینیم. من در همان مقاله «شیوه‌ای که» «جث می‌کند» چنین روایت‌های گسترده و معکوس در «یادآوری» در امتداد همان خطوط روایی در فیلم نوار هستند. بسیار دشوار است که بتوان کلاماً از اصول روایی کلاسیک دست برداشت.

بیابید یک نکته ساده را نیز به یاد بیاوریم. حتی اگر فرمت کتاب آن نوع دستکاری‌های عجیب انگیزی را ارایه می‌کرد که بوتور دوست دارد، باز هم بخش عمده‌ای از ادبیات داستانی به شکل سنتی طراحی و روایت می‌شد. به همین ترتیب ما باید انتظار داشته باشیم که ظهور دی‌وی‌دی به فیلمسازانی که خواهان روایت داستان‌هایی نامتعارف به شیوه‌های نامتعارف‌اند اجازه بدهد تا همچنان به این کار بپردازند. آن شیوه نمایش سرراست و خطی، غایت‌طلبانه است.

نتیجه ۴:مرد تکرار صحنه از طریق دی‌وی‌دی می‌تواند فیلمسازان را ترغیب کند تا فیلم‌هایشان را از جزییات بیشتری اثباتش کنند تا در خور بازبینی شوند. حاصل ممکن است فیلم‌هایی باشد که «فراکلاسیک» هستند، با این وجود حتی بیش از آن فیلم‌های مورد انتظار در عصر استودیوها کلاسیک‌اند. نتیجه۴:برخی فیلمسازان سیر داستانی فیلمشان را به گونه‌ای طراحی کرده‌اند که در یکبار تماشا دشوار بتوان آن را دنبال کرد، این گونه فیلم‌ها را جهت تکرار صحنه‌ها باید با دی‌وی‌دی دید تا بفهمیم که قضیه چیست. این راهکار، ساختمان فیلم‌ها را کم و بیش کمتر کلاسیک می‌کند.

نتیجه ۵: برخی فیلمسازان معدود از مزیت‌های دی‌وی‌دی بهره بردند تا در قیاس با یک نمایش سینمایی باعث تعامل بیشتری شوند. هر چند در اکثر موارد این تعامل در امتداد همان خط سیرهای کلاسیک قرار می‌گیرد. هر چند که ما به شیوه‌ای غیرخطی، پروتاگونیست‌های هدفمندی را دنبال کنیم که موانع روبه‌رو می‌شوند، یا دیگران وارد کشمکش می‌شوند و در امتداد یک مسیر معین به نتیجه‌ای معین می‌رسند. با وجود تمام مزیت‌هایی که دی‌وی‌دی فراهم کرد، باید بگویم که حتی در عصر رسانه دیجیتال نیز، تماشاگران نه از طریق دستکاری فیلم‌ها بلکه از طریق تفسیر آنها از آزادی عمل وافرشان لذت می‌برند. اما حتی یک بلاگ بدون محدودیت نیز باید جایی متوقف شود، بنابراین من این مساله را به فرصتی دیگر موکول می‌کنم.

Turtle

تازه چه خبر دکتر جون؟

فیلم وارن بیتی دوباره هاوارد هیوز

■ وارن بیتی، ستاره سال‌های دور هالیوود که در دهه ۱۹۹۰ با کارگردانی فیلم‌هایی مثل «دیک ترسی» و «بازی» در عرصه کارگردانی خودی نشان داد و بعد از «بولورث» در سال ۱۹۹۸ دیگر فیلم سینمایی نداشت، قراردادی برای ساختن یک فیلم تازه امضا کرده است. به گزارش دل‌لاین، این فیلم زندگینامه هاوارد هیوز، غول صنعت سینما و هوانوردی آمریکا در اوایل قرن بیستم است که مارتین اسکورسیزی در سال ۲۰۰۴ فیلم «هوانورد» را درباره او ساخت و لئوناردو دی‌کاپریو نقش او را ایفا کرد. گفته می‌شود بیتی مشغول مذاکره با تعدادی از ستارگان هالیوود برای بازی در این فیلم است، از جمله آلک بالدوین که در «هوانورد» هم نقشی داشت و همچنین شیا لاپوف، اندرو گارفیلد، اوان ریچل وود، جک نیکلسن و همچنین همسر آقای بتی، آنت بنینگ. وارن بیتی ۷۴ ساله که در دهه گذشته از بازی در مقابل دوربین سینما هم برهیز کرده و آخرین بار در سال ۲۰۰۱ در فیلمی به نام «شهر و کشور» بازی داشته، احتمالاً در این فیلم بازی هم خواهد کرد.

یک فرانکشین دیگر

■ گفته می‌شود که این روزها بیش از پنج گروه مختلف در هالیوود روی پروژه‌های مختلفی بر اساس داستان فرانکشین کار می‌کنند. علاوه بر همه آن پروژه‌ها، وریتی روز پنجشنبه گزارش داد که شرکت فاکس هم به جمع فرانکشین سازها پیوسته و مکس لندیس، پسر جان لندیس فیلمساز و تهیه‌کننده را برای نگارش فیلمنامه‌ای به نام «وقایع نگاری» که به این داستان ترسناک می‌پردازد، استخدام کرده است. همان‌طور که می‌دانید، داستان فرانکشین را مری شلی، نویسنده انگلیسی، در اوایل قرن نوزدهم درباره پزشکی که سعی کرد با استفاده از بقایای مردگان موجود زنده‌ای خلق کند و این مخلوق هولناک بالای جان خودش و اطرافیانش شد، نوشت و در یکصد سال اخیر تعداد بینماری فیلم بر مبنای آن ساخته شد. از جمله پروژه‌های در دست اقدام فرانکشین، یکی را دیوید اوبرن برای مادم ریملی کارگردان نوشته که مری شلی را هم در داستان قرار داده، دیگری در دست مت ریوز کارگردان است که در آن دکتر فرانکشین تلاش می‌کند تا جان برادرش را نجات دهد و نسخه مدرنی از داستان را هم شرکت سونی قصد دارد بسازد.

همه کوتوله‌های سفیدبرفی

■ بالاخره تکلیف آخرین کوتوله «سفیدبرفی و شکارچی» روشن شد و هالیوود ریبوتر-تر نام ری ونستن، بازیگر انگلیسی «فتگان» و «لبه تاریکی» را به عنوان هفتمین کوتوله اعلام کرد. فیلمنامه این محصول شرکت یونیورسال را حسین امینی، فیلمنامه نویس ۴۵ ساله ایرانی مقیم هالیوود و نویسنده «بال‌های کبوتر»، «جود»، «چهار پر» و «آرندنگی» نوشته‌است و روبرت ساندرز کارگردان آن خواهد بود. پیش از ری ونستن، حضور یان‌مک‌شین، بازیگر «دزدان دریایی کارائیب: بر امواج بیگانه»، در نقش یکی از کوتوله‌ها قطعی شده بود. ادی ایزارد، باب هاسکینز، توبی جونز، ادی مارسان و استیون گراهام دیگر کوتوله‌های این فیلم هستند.نقش سفیدبرفی را کریستن استوارت، بازیگر مجموعه فیلم‌های «گِرج و میش» ایفا خواهد کرد، کریس همزورث، بازیگر «ثور» شکارچی فیلم خواهد بود و چارلی‌ترون نقش ملکه شیطان صفت را بر عهده خواهد داشت. «سفیدبرفی و شکارچی» که تابستان آینده روی پرده می‌رود، باید با «برادران گریم: سفیدبرفی» به کارگردانی تارسم سینگ با بازی جولیا رابرتز در نقش ملکه شیطان صفت و لیلی کالینز در نقش سفیدبرفی رقابت کند.

هواپیمای ترسناک

■ افرادی که مبتلا به بیماری ترس از پرواز هستند، این مطلب را بخوانند تاکاشی شیمیزو، کارگردان «کینه» فیلمی به نام «پرواز ۷۵» خواهد ساخت که با توجه به سوابق سازندهاش معلوم است که ترسناک از آب در می‌آید. به گزارش دل‌لاین، فیلمنامه «پرواز ۷۵» که اولین فیلم انگلیسی‌زبان تاکشی شیمیزو بعد از «کینه ۲» (محصول ۲۰۰۶) است را خودش نوشته و شرکت سی بی‌اس فیلمز تهیه این فیلم را بر عهده دارد. داستان این فیلم ترسناک که مبتنی بر ترس از فضای بسته (کلاستروفوبیا) است، در یک هواپیمای در حال پرواز بر فراز اقیانوس آرام می‌گذرد که مسافران آن نیرویی فراطبیعی روبه‌رو می‌شوند. احتمالاً این پروژه در پاییز کلید خواهد خورد.

۱۳۸۱